

Om Arktis

Myten om Arktis

1. Kallt och ogästvänligt. Oftast stark kyla och storm samtidigt.
2. Polarmörker. När solen försvinner blir det helt svart
3. Farligt. Isbjörnar anfaller från höger och vänster för att äta upp en.

(Nästan) sanningen om Arktis

1. Hård vind och stark kyla uppträder så gott som aldrig samtidigt. Antingen blåser det hårt, men då är det mycket mildare än under klara, kalla vinterdagar då det oftast är stilla eller svagare vindar. Den lägre luftfuktigheten gör att det känns betydligt behagligare än längre söderut. Solreflexionerna mot snön gör också sitt. Ibland kan det kännas lagom med uppkavlade skjortärmar då det är 15 grader kallt i skuggan. I solen kan det samtidigt vara lika många plusgrader. Under vintern på norra Spetsbergen var det i oftast mildare än i Lappland.
2. Det finns inget område som har så många ljustimmar som runt polerna, vilket har att göra med den flackare solbanan. Från det att solen försvinner under horisonten till att den är tolv grader under den samme är det skymning, som kan vara upp 3-4 timmar runt polerna. Dessutom gör ett optiskt brytningsfenomen att solen syns fast den redan gått ner. Detta gör att midnattssolen vinner över mörkertiden med ungefär 13 dygn. Denna effekt minskar ju längre söderut man kommer. Under vildmarksåret i Piratbukta på norra Spetsbergen gjorde jag ett solhöjdsdiagram.
3. Liksom vargar finns nog få djur som är så överdramatiserade som isbjörnar. Av de ca 150 isbjörnar jag hittills mött under åren, har inte en enda en uppträtt aggressivt eller gått till angrepp. De flesta har snällt gått undan, förutom en och annan individ som stått kvar eller nyfiket närmat sig. Oftast känner de doften av ens proviant, och för att komma åt den skyr de inte att ställa till med en hel del materiell förstörelse. Med det vill jag inte säga att isbjörnar inte är farliga. En del kan vara det, precis som vissa älgar. Det har hänt olyckor, men oftast har det rört sig om extraordinära händelser. Som andra djur lever de sina egna liv och undviker helst människor. Man skall inte vara rädd eller provocera, framförallt inte springa från dem, hellre backa lugnt. Läs mer om isbjörnsupplevelser under vildmarksåret på Svalbard. (Om isbjörnar).

Varför jag älskar Arktis

Därför att man ser långt och för att det är så fantastiskt vackert antingen det rör sig om bergslandskap eller ändlösa tundror. Under senvåren och den korta sommaren myllrar det av fågel. Glaciärer och isberg kalvar och exploderar i dova åsksmällor. Kontrasten mellan det karga landskapet och färggranna blomster är slående.

Under vintern jämnas landskapet ut av snön som vinden för det mesta gjort hård och packad. Det är lätt att ta sig fram över blockmarker och blöta myrar. Stilla dagar dämpar snön alla ljud och man upplever den totala tystnaden. Vinterljuset är som en enda lång solnedgång. Under trolska människensnätter är det så ljusst att man ser färger.